

Mustatattiainen
Svart svampkortvinge
Oxyporus mannerheimii

Luontodirektiivin laji (liite II)
BOR suojelutaso ei tiedossa

Koodi: 1924

Rauhoitettu (LSA 471/2013)

Uhanalaisuusluokka (IUCN): elinvoimainen (LC)

Luonnehdinta

Mustatattiainen on 7–10 mm pitkä, roteva lyhytsiipinen, jolla on iso pää ja huomiota herättävän voimakkaat yläleuat. Väriykseltään se on musta punaruskeita tuntosarvia ja nilkkoja lukuun ottamatta.

Elinympäristö ja levinneisyys

Mustatattiainen elää sekä toukkana että aikuisena sienien itiöemissä. Useimmiten sitä on tavattu tateilta, joskus myös puulla kasvavista helttasienistä. Sen elinympäristöjä ovat vanhat luonnontilaiset metsät ja palaneet metsät, mutta havaintoja on tehty myös koivikoissa, harjumänniköissä, ja jopa rakennetussa ympäristössäkin. Yleensä havaintopaikat ovat harvapuustoisia ja mustatattiainen suosii ilmeisesti valoisia paikkoja. Lajin nykylevinneisyys painottuu itäiseen Keski-Suomeen sekä maan itäosaan Nuijamaalta Kuusamoon. Vanhoja havaintoja on myös Varsinais-Suomesta.

Nykytila ja uhkatekijät

Mustatattiainen on aikaisemmin taantunut voimakkaasti Suomen lounais- ja länsiosissa, maan itäosissa lajin taantuminen ei ole ollut ainakaan yhtä voimakasta. Aivan viime aikojen muutoksista ei ole riittäviä tietoja. Lajin elinympäristövaatimukset tunnetaan puutteellisesti, joten mahdollisia uhkatekijöitä on vaikea arvioida. Vanhojen metsien ja metsäpalojen vähenemisestä saattaa olla lajille haittaa.

Hoitosuositukset

Mustatattiainen on rauhoitettu luontodirektiivin laji. Sen esiintymispaikoilla estetään puuston liiallinen tiheneminen, esimerkiksi tiheän kuusikon syntyminen, mutta myöskään avohakkuuta ei tehdä.

Lähteet

- Ilmonen, J., Rytteri, T. & Alanen, A. (toim.). 2001. Luontodirektiivin kasvit ja selkärangattomat eläimet – Suomen Natura 2000 -ehdotuksen luonnontieteellinen arviointi. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 510. 177 s.
- Rassi, P., Alanen, A., Kemppainen, E., Vickholm, M. & Väisänen, R. 1985. Uhanalaisten eläinten ja kasvien suojelutoimikunnan mietintö. Osa II Suomen uhanalaiset eläimet. Komiteamietintö 1985:43, Ympäristöministeriö. 466 s.